

Asia: VN/15033/2019-LVM-157

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenteen automaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/15033/2019-LVM-157

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenteen automaatiosta – Finavia Oyj:n lausunto

Finavia Oyj kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiassa seuraavaa.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on laadittu kattava liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelma. Suunnitelmassa on tarkasteltu kaikkia liikennemuotoja, ja se muodostaa pohjan periaatepäätöksessä käsitellyille asioille. Sitä on valmisteltu samaan aikaan Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) kanssa. Periaatepäätöksessä tarkastelukulma on tiiviyn vuoksi pelkästään liikenteen automaatiosta ja sen edistämiseksi tarvittavissa toimenpiteissä.

Periaatepäätöksen kohdassa 6.5. todetaan, että Suomella on mahdollisuus kehittää testaamista esimerkiksi automaattisten liikennevälineiden kyberturvallisuuden parantamiseksi sekä edellytyksiä tarjota testiympäristöjä ja -olosuhteita, jotka edistävät automaattisten ajojärjestelmien kykyä selviytyä jatkossa myös haastavista olosuhteista ja tilanteista.

Luonnoksessa ei ole käsitelty nykyisen lentoliikenteen ja sen palvelujen automaatiota. Nämä aiheet voisivat sisältää lennonjohtojen etätoimintoja (kuten Remote Tower) tai kansainvälisiä tiedonvälitysjärjestelmiä (kuten System Wide Information Management). Finavia olettaa tämän johtuvan siitä, että työssä on tunnustettu nykyistä lentoliikennettä koskevan säätelyn olevan korostetun turvallisuuslähtöistä ja kansainvälistä, eikä siitä poikkeavalle kansallisille normeille ole tilaa.

Finavia katsoo, että automaattisen maaliikenteen testiympäristöjä voisivat olla erityisesti satamien, kaivosten ja lentoasemien suljetut alueet. Näillä alueilla voitaisiin nopeimmin hyödyntää turvallisesti erilaisten ajoneuvojen automaatiopotentialia. Ajoneuvoja olisivat esimerkiksi satamien rahtauskalusto, kaivosten murskeen kuljetus sekä lentoasemien kunnosapitolusto, kuten lumenpoistokoneet. Näillä alueilla tehtävistä automaation testaamisista hyötyisi suoraan myös tieliikenne. Tästä syystä liikenteen automaation toimenpidesuunnitelman tulisi kattaa myös suljettujen alueiden toimintojen kehittäminen ja osoittaa keinot ja kanavat riittävän TKI- ja kokeilurahoituksen saamiseksi.

Luonnoksen mukaan Suomen keskeisenä tavoitteena on olla houkutteleva ympäristö kokeilujen ja testien tekemiselle, ja sitä kautta olla yksi edelläkävijämaista, joissa miehittämättömän ilmailun palveluita otetaan käyttöön teknisen kehityksen sallimassa tahdissa. Vaikka lentoasemat suljettuina alueina ovat sopivia kohteita maaliikenteen automaation kokeilualustana, Finavia suhtautuu suurella varauksella lentoasema-alueiden käyttöön miehittämättömän ilmailun testialueina erilaisissa kaupallisissa hankkeissa ilmatilan käyttöön liittyvien ilmeisten turvallisuusriskien vuoksi. Kaupallisen lentoliikenteen tai sotilasilmailun turvallisuus ja sujuvuus on lentoasemilla ehdottoman ensisijaista. Tiukasti rajatussa mittakaavassa Finavia on kuitenkin kiinnostunut testaamaan miehittämättömän ilmailun ratkaisuja lentoasemilla tapauksissa, joissa se suoraan palvelee lentoasemien ylläpitoa (esimerkiksi liikennealuetarkastukset ja olosuhdetietojen keräys).

Finavia pitää hyvänä luonnoksessa tunnistetun tarpeen yhteensovittaa eri ilmatilan käyttäjien tarpeet. Lisäksi toimenpiteet miehittämättömän ilmailun omien lentopaikkojen säätelyn kehittämiseksi sekä niiden huomioimiseksi maankäytön suunnittelussa ovat tärkeitä toiminnan tulevaisuudelle.

Finavia Oyj

Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen

kestävän kehityksen johtaja

Viinikainen Mikko
Finavia Oyj

